

УДК 633.11«321»: 631.53.048:631.82

Кучер А. В.*Подільський державний аграрно-технічний університет, вул. Шевченка, 13, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., e-mail: alisa1992@ukr.net*

ЗАГАЛЬНЕ ВИЖИВАННЯ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ ТА МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ

Яра тверда пшениця є однією з найбільш цінних продовольчих культур. Її зерно містить більше білка (15–18 %), ніж зерно озимої. Вона є цінною сировиною для макаронних виробів і круп високої харчової цінності. Одне з найважливіших, основних питань вирощування цієї культури є визначення оптимальної норми висіву насіння та мінеральних добрив. Правильний вибір норм мінеральних добрив має важливе значення, адже занижені приведуть до недобору врожаю, а високі – до даремної витрати добрив та коштів.

В технології вирощування зернових культур науковці стверджують, що загальне виживання раніше було дуже низьким, проте сьогодні є значні досягнення. За сучасних поглядів рослинництва продуктивність посівів визначається їх оптимальною структурою. Основною вимогою, з якою підходять до оцінки структури посівів на завершальному етапі є виживання рослин. Тому дослідження, спрямовані на покращення морфологічної структури посівів, сприятимуть якісно новим системам управління рослинництвом.

Дослідження проводили впродовж 2015–2016 рр. у польових умовах навчально-виробничого центру «Поділля» Подільського державного аграрно-технічного університету. Фактори, включені в дослідження: норми висіву насіння: 300, 350, 400, 450 нас./м² та застосування мінеральних добрив: норми внесення N₀P₀K₀ (без добрив), N₃₀P₃₀K₃₀, N₆₀P₆₀K₆₀, N₉₀P₉₀K₉₀. Загальне виживання рослин встановлювали за методикою викладеною В. Ф. Мойсейченко, В. О. Єщенко, шляхом підрахунку рослин перед збиранням урожаю через відношення їх до кількості висіяних схожих насінин. Для дослідження використано сорт пшениці твердої ярої 'Ізольда'.

У результаті проведених нами досліджень встановлено, що збільшення норми висіву насіння негативно впливає на загальне виживання рослин пшениці твердої ярої. На основі проведеного математичного аналізу з використанням критерію Дункана за всіх норм висіву насіння показники виживання рослин були в різних гомогенних групах. Оскільки за норми висіву 300 нас./м² його значення становило 86,2 %, 350 нас./м² – 85,2 %. Зі збільшенням норми висіву до 400 нас./м² виживання склало 84,2 %, а за норми 450 нас./м² показник виживання рослин був найменшим і становив 83,4 %. Це свідчить про те, що такий технологічний фактор, як норми висіву насіння впливає на загальне виживання рослин.

На контрольному варіанті виживання рослин пшениці твердої ярої сорту 'Ізольда' було статистично нижчим порівняно до значень варіантів із застосуванням мінеральних добрив та становило 83,8 %. Проте норми

їхнього внесення до істотних змін не спричинили. Показники загального виживання рослин знаходились в одній гомогенній групі: 85,1, 85,2 та 85,0 % відповідно норм внесення $N_{30}P_{30}K_{30}$, $N_{60}P_{60}K_{60}$ та $N_{90}P_{90}K_{90}$.

Отже, встановлено, що ступінь загального виживання рослин пшениці твердої ярої сорту 'Ізольда' до збирання врожаю по відношенню до кількості висіяного насіння була тим меншою, чим більша норма висіву насіння. Доведено покращення загального виживання рослин за умови застосування мінеральних добрив, цей показник був на 1,4 % більшим від контролю.

УДК 581.2

Лихолат Ю. В.^{1*}, Якубенко Н. Б.², Гордієнко О. В.¹

¹Дніпропетровський національний університет імені О. Гончара, пр. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, Україна, *e-mail: Lykholat2006@ukr.net

²Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родимцева, 15, м. Київ, 03041, Україна

ОСНОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ СТВОРЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРНОВОГО ПОКРИВУ З ВИКОРИСТАННЯМ ГАЗОНОУТВОРЮЮЧИХ ТРАВ В УМОВАХ ПРОМИСЛОВОГО МІСТА

Зміни довкілля на техногенних територіях набувають такої глибини, що спонтанне заростання й виживання рослин є дуже проблематичним. Рослини, які все ж таки витримують такі умови, мають жалюгідний вигляд. У свою чергу спад біологічної продуктивності цих видів призводить до втрати ними такого фактора, як декоративність.

Особливого значення у формуванні рослинності первинних техногенних екотопів набуває флористичне оточення, зокрема наявність контактів з локальними флорами, здатними проникати на техногенні території та витримувати екотопний відбір в умовах промислового середовища за рахунок синантропних, космополітних та адвентивних елементів фітоценозів.

У формуванні рослинного покриву намітились дві основні тенденції, зумовлені антропогенними змінами: з одного боку, скорочення обсягу корінної рослинності та формування антропогенних рослинних угруповань, а з іншого – бажання заповнити витіснений природний покрив культуурофітоценозами, створеними при озелененні техногенних територій, у тому числі й трав'янистими рослинами, що дають стійкий дерен.

Згідно з цим, у формуванні дернового покриву техногенних територій треба розрізняти та реалізовувати три таких технології:

1. Оновлення або повна перебудова ґрунтового покриву конкретної ділянки. Вона передбачає видалення верхнього шару на 20–30 см через його цілковиту непридатність для вирощування повноцінного дернового покриву.

2. Докорінне поліпшення ґрунтового покриву за рахунок видалення механічних домішок промислового походження, застосування сидератів, добрив, дренажу, зрошення та ін.